

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

XXIV.

AISTIVIALLISKOULUT.

2.

ALAMAINEN KERTOMUS

SUOMENMAAN AISTIVIALLISKOULUJEN

TOIMINNASTA

Lukuvuonna 1895—1896.

KOULUTOIMEN YLIHALLITUKSEN ANTAMA.

HELSINGISSÄ,

VIKTOR PETTERSSON ja KUMPP. KIRJAPAINO-OSAKEYHTIÖ,
1897.

Koulutoimen Ylihallituksen antama alamainen kertomus Suomen Aistivialliskoulujen toiminnasta lukuvuonna 1895—1896.

Armollisessa julistuksessa kesäkuun 30 p:ltä 1892 määrättyä maan yleisten aistivialliskoulujen uudestaan järjestämisistä on puheena olevan lukuvuoden aikana voitu jatkaa pääasiallisesti sen suunnitelman mukaan, joka edellämainitussa julistuksessa sekä Keisarillisen Senaatin Ylihallitukselle samana päivänä lähettämässä kirjelmässä on käytettäväksi osotettu. Mutta Kuopion kuuromykkäkoulussa on Keisarillisen Senaatin myöntymyksellä tehty sellainen poikkeus järjestysuunnitelman suhteen, joka on tullut tarpeenvaativaksi senkautta, että seitsemännenten luokan oppilaat viimekuluneen lukuvuoden päättyessä laitoksesta uloslaskettiin. Paitsi sitä on Helsingin sokeainopiston uudestaan järjestäminen täydelliseksi sokeakouluksi Keisarillisen Senaatin aikaisemmin antaman määräyksen johdosta jätetty siksi, kunnes laitos voi muuttaa siihen uuteen rakennukseen, jota sille paraikaa rakennetaan.

Ylihallituksen tekemän alamaisen esityksen johdosta on Teidän Keisarillinen Majesteettinne armollisella kirjeellä heinäkuun 18 p:ltä 1895 myöntänyt, että nykyisen lukuvuoden aikana yllä pidetään yksi rinnakkaisosasto Jyväskylän kuuromykkäkoulun ensimmäisellä luokalla sekä samalla valtuuttanut Keisarillisen Senaatin, että se tutkittuaan vuotuisesti esiintyvää tarvetta saa myöntää samallaisen rinnakkaisosaston perustamisen vatedeskin korkeintaan viiden lukuvuoden aikana.

Sokeainopistojen vuosirahansäännöissä olevasta määrärahasta soitannonopetusta varten on Teidän Keisarillinen Majesteettinne armollisella kirjeellä Syyskuun 24 p:ltä 1896 suvainnut säätää, että määrärahaa vuoden 1896 alusta on maksettava laulun- ja soitannonopetusta varten yhteisesti koetteeksi 600 markkaa vuotuisesti.

Jotta niille henkilöille, jotka haluavat kehittyä maan kuuromykkäkoulujen opettajiksi, voitaisiin hankkia tilaisuutta määrätyn auskulteeramisen ohessa saada tarpeelliseksi huomattua ohjausta heidän tieteellisissä ja käytännöllisissä ammattiopinnoissaan, on Ylihallitus alamaisesti esittänyt, että myönnettäisiin tähän tarvittava määräraha, aluksi yhden vuoden ajaksi, mutta Keisarillinen Senaatti, joka on katsonut asianomaisten laitosten johtajain ja johtajattarien velvollisuudeksi antaa tällaista ohjausta ilman palkkiota, ei ole, Kirkollisasiaintoimituskunnan kirjelmän mukaan helmikuun 18 p:ltä 1896, nähnyt olevan syytä myöntyä ehdotukseen.

Vuodelle 1896 määrätty 6,000 mk:n suuruinen summa, joka stipendeinä oli jaettava niille henkilöille, jotka haluaisivat joko koti- tahi ulkomaisissa kuuromykkäin ja sokeain opetus- ja kasvatustilaisuuksissa hankkia taitoa tällaisessa opetuksessa ja kasvatuksessa, on määrättyssä järjestyksessä julistettu haettavaksi Ylihallitukselta ja on Kirkollisasiaintoimituskunnan kirjelmässä huhtikuun 27 p:ltä 1896 ilmoitetun Keisarillisen Senaatin päätöksen mukaan näitä stipendejä saaneet seuraavat henkilöt, nimittäin: Kuopion kuuromykkäkoulun asumalaitoksen johtajatar Aina Alexandra Hellström 600 mk; saman koulun opettajatar Tilita Josefina Killinen 600 mk; koevuosille määrätty opettajatar Turun kuuromykkäkoulussa Sofia Alexandra Boström 600 mk; Mikkelin kuuromykkäkoulun tuntiopettaja, kansakouluopettaja Emil Johan Pesonen 600 mk; virkaatoimittava opettaja Jyväskylän kuuromykkäkoulussa Kaimas Oskari Reino 400 mk; opettajatar kokelas Aino Pulkkinen 500 mk; yksityiskoulunopettajatar Jenny Adèle Wessberg 500 mk; apuopettajatar Turun kuuromykkäkoulussa Sigrid Maria Liljefors 500 mk; Mikkelin kuuromykkäkoulun veistonopettajatar Hanna von Fieandt 300 mk; opettajatar kokelas Lydia Elisabeth Wikman 500 mk sekä ylioppilas Filip Eliel Forsman 300 mk.

Kun tuon tuostakin maan sokeakouluihin on ilmoittautunut sisäänkirjoitettavaksi sokeita lapsia, jotka eivät ole täyttäneet sisäänpääsyä varten säädettyä ikävuotta, niin on Ylihallitus alamaisesti ehdottanut sellaisen muutoksen Kesäkuun 30 p:nä 1892 annetun armollisen julistuksen X kohdan määräykseen että samaan tapaan, kuin saman asetuksen IX kohdassa oppilaiden sisäänkirjoittamisesta kuuromykkäkouluihin sekä elokuun 8 p:nä 1872 annetun armollisen kouluasetuksen 20 §:ssä niiden ottamisesta alkeiskouluihin säädetään, tässä suhteessa myönnettäisiin asianomaisille koulujen viranomaisille erityinen ratkaisemisoikeus. Keisarillinen Senaatti ei kuitenkaan ole, Kirkollisasiain toimituskunnan helmik. 18 päivänä 1896 antaman kirjelmän mukaan, nähnyt hyväksi suostua tähän.

Kun Keisarillisessa Senaatissa oli nostettu kysymys Helsingin sokeakoulun siirtämisestä Hämeenlinnaan ja kun viimeainittu kaupunki siinä tapauksessa oli valtiolle tarjonnut rakennustontin laitosta varten, niin on Keisarillinen Senaatti Kirkollisasiaintoimituskunnan Huhtikuun 14 p:nä 1896 lähettämässä kirjelmässä antanut Ylihallitukselle määräyksen aistivialliskoulujen tarkastajan ja Yleisten rakennusten Ylihallituksen määräämän arkkitehdin kautta tarkastuttaa ja tutkituttaa mikä eli mitkä Hämeenlinnan kaupungissa tarjona olevista tonteista olisivat koulun paikaksi tarkoituksenmukaimmat ja sopivimmat sekä sitten Keisarilliselle Senaatille jättää tarkastuksesa pidetty pöytäkirja ynnä myöskin oma lausunto asiasta. Kun määrätty tarkastus oli toimitettu, lähetti Ylihallitus vaaditun alamaisen mietintönsä asiasta.

II. Erityiset koulut.

Porvoon kuuromykkäkoulu.

Laitoksen kirjoitusosastossa oli lukuvuoden alussa jälellä kaksi luokkaa, toinen ruotsalainen, jossa oli 8 oppilasta ja toinen suomalainen, jossa oli 7 oppilasta. Lukuvuoden päättyessä laskettiin 14 oppilasta H. P. Ehtoolliselle ja päästettiin koulunkäyntinsä päätettyään koulusta. Laitoksen viimeiselle oppilaalle, jota ei pitkällisen sairauden takia ja huonokykyisenä ole voitu päästää koulusta yhdessä muitten oppilaiden kanssa, on toimitettu oppilaspaiikka Pietarsaaren kuurokykkäkoulussa. Täten on Porvoon kuuromykkäkoulun kirjoitusmerkkiosasto, joka alkaen vuodesta 1846 on täsmälleen puolen vuosisadan toiminut maan kuuromykkäin hyödyksi, lukuvuoden 1895—1896 päättyessä lakkautettu.

Laitoksen puheosasto on lukuvuoden aikana toiminut kaksiluokkaisena vastaten toista ja neljättä vuosikurssia. Oppilasmäärä on ollut 20.

Koulun johtajana on Ylihallituksen lokakuun 10 p:nä 1893 antaman määräyksen nojalla yhä edelleenkin ollut opettajakandidaatti A. I. Savolainen.

Valtakirjan asumalaitoksen johtajattaren virkaan on Helmikuun 11 p:nä 1896 Ylihallitukselta saanut koevuosille määrätty asumalaitoksen johtajatar, neiti Emma Lundell. Samana päivänä on Ylihallitus valtuuttanut koevuosille määrätyn opettajattaren, rouva A. Savolaisen olemaan laitoksen opettajattarena.

Muita opettajavirkoja ovat hoitaneet määrättyt virkaatekevät ja tuntiopettajat.

Laitoksen vuosirahansääntö on ollut *Smc.* 22,750.

Kirjoitusosasto on ollut sijoitettuna postiljooni Karellin taloon 450 *Smc*:n suuruisesta vuokrasummasta.

Puheosaston asumalaitoksen käytettävänä on ollut valtion omistama talo n:o 1 kaupungin uuden alueen 25 korttelissa, jota paitsi kouluhuoneistoksi on vuokrattu rovasti C. P. Mobergin talon päärakennus Kirkkotorin luona. Vuokrahinta on *Smc* 1,200.

Suunnitelma laitoksen tarvitsemia rakennuksia varten, jotka aiotaan rakentaa sitä varten hyväksytylle paikalle kaupungin uuden asemakaavan 46 korttelin tonteille n:o 1, 2, 4 ja 5, on Kirkollisasiaintoimituskunnan kirjelmän mukaisesti joulukuun 11 p:ltä 1895 tehty sekä Teidän Keisarilliselle Majesteetillenne alamaisuudessa lähetetty.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet piispa H. Råbergh (puheenjohtajana), oikeusneuvosmies Th. Lindh sekä konsulin rouva H. Söderström.

Turun kuuromykkä-oppilaitos.

Laitoksen ruotsinkielinen merkkiosasto on lukuvuoden päättyessä lopettanut toimintansa, kun kaikki osaston oppilaat, luvultaan 4 laskettiin H. P. Ehtoolliselle. Suomenkielisen merkkiosaston luokista jää jällelle lukuvuodeksi 1896—1897 I:nen ja II:nen vuosiluokka, joissa yhteensä on oppilaita 28. III:nen vuosiluokan oppilaat, luvultaan 15, päästettiin lukuvuoden päättyessä tavallisessa järjestyksessä koulusta.

Suomenkielinen kirjoitusosasto on lukuvuoden kuluessa toiminut 4:llä eri luokalla eli osastolla, joissa on ollut oppilaita yhteensä 44. Laitoksen koko oppilasmäärä on siis ollut 91.

Laitoksen johtajana on edelleenkin ollut varapastori A. E. Nordman. Opetusta ovat hoitaneet v. t. johtaja, 3 vakinaista sekä erityiset virkaatekevät opettajat ja opettajattaret.

Kun Ylihallitus alamaisesti oli ilmoittanut, että laitoksen lakkauttaminen lukuvuoden päättyessä oli jatkunut niin pitkälle, että neljä koulun ensimmäisistä luokista tulisi lakkaamaan ja että tämän johdosta tulisi mahdolliseksi seuraavan lukuvuoden alussa vähentää opettajistoa, sekä samalla esittänyt, että laitoksessa työskentelevä toinen opettaja David Fredrik Hirn ja ensimmäinen opettajatar Amanda Elvira Rosalia Schalberg Syyskuun 1 p:stä 1896 asetettaisiin lakkautuspalkalle nauttien ilman vähennystä virkaan yhdistettyjä palkkaetujaan eli opettaja Hirn *Smc* 3,000 ja opettajatar Schalberg *Smc* 2,200, niin on Keisarillinen Senaatti, Kirkollisasiaintoimituskunnan Ylihallitukselle lähettämän kirjelmän mukaan huhtikuun 29 p:ltä 1896, nähnyt hyväksi myön-

tyä Ylihallituksen tekemään ehdotukseen, jonka tähden myöskin toinen opettaja D. F. Hirn ja ensimmäinen opettajatar A. E. R. Schalberg lukuvuoden päättyessä erosivat virastaan.

Laitos on lukuvuoden aikana edelleen, kuten tähänkin asti, ollut sijoitettuna yksityiseltä henkilöltä vuokrattuun huoneistoon Kaskenkadun varrella, ja on vuokrasumma ollut *Smf.* 5,000.

Laitoksen vuosirahansääntö on ollut *Smf.* 33,020.

Huhtikuun 29 p:nä 1896 myönnettiin armollisesti laitoksen toimessa olleen puusepän, Gustaf Koskis-vainajan jälkeen jääneiden, kuuden turvattoman lapsen avuksi yhteensä *Smf.* 300.

Kouluneuvoston jäsenenä ovat olleet kaupunginlääkäri tohtori B. G. Hahl (puheenjohtajana), pastori Th. Grönstrand ja rouva I. Borg.

Turun kuuromykkäkoulu.

Kun lukuvuoden alussa vieläkin yksi luokka tuli lisäksi, on koulu puheena olevan lukuvuoden aikana toiminut neljällä eri luokalla, joissa on ollut oppilaita yhteensä 44. Laitoksen yhteydessä olevassa asumalaitoksessa on ollut 30 sisäoppilasta.

Koulun johtajana on erityisestä palkkiosta ollut Turun kuuromykkäoppilaitoksen v. t. johtaja, varapastori A. E. Nordman. Vakinaiseksi opettajattareksi on syyskuun 1 p:stä 1895 otettu neiti S. A. Boström, jonka Ylihallitus kesäkuun 12 p:nä 1895 määräsi kahden koevuoden aikana hoitamaan opettajattaren virkaa laitoksessa. Joulukuun 28 p:nä 1895 määrättiin neiti A. v. Schalien kahden koevuoden aikana olemaan koulun opettajattarena.

Koulun vuosirahansääntö on ollut *Smf.* 28,670.

Koulun huoneistoksi on puutarhuri J. F. Lyck'in talosta 3,240 *Smf.*:n suuruudesta vuokrasummasta vuokrattu erityisiä huoneita.

Kouluneuvoston jäsenenä ovat olleet kaupunginlääkäri, tohtori B. G. Hahl (puheenjohtajana), pastori Th. Grönstrand ja rouva I. Borg.

Mikkelin kuuromykkäkoulu.

Puheena olevan lukuvuoden aikana on kolme luokkaa ollut toiminnassa. Koulun ensimmäiselle luokalle otettiin lukuvuoden alussa paitsi Turun ja Kuopion kuuromykkäkoulujen koetusluokilta siirrettyjä oppilaita myöskin, Kirkollisasiain-toimituskunnan kirjelmän johdosta huhtikuun 24 p:ltä 1895, joukko kuuromykkiä lapsia, joita ei ole voitu puhekouluun ottaa kun ovat täyttäneet 12 ikävuotensa.

Koko oppilasmäärä on lukuvuoden aikana ollut 33.

Laitoksen yhteydessä olevassa asumalaitoksessa on ollut 15 sisäoppilasta. Johtajana on Ylihallituksen määräyksen mukaan elokuun 6 p:ltä 1895 ollut Kuopion kuuromykkäkouluun koevuosille määrätty opettaja fil. kand. K. O. Wichmann.

Laitoksen vuosirahansääntö on ollut *Smk.* 22,320.

Kaluston ostamista varten laitokseen on Keisarillinen Senaatti, Kirkollis-asiain-toimituskunnan kirjelmän mukaan kesäkuun 27 p:ltä 1896 myöntänyt 590 *Smk.*:n suuruisen ylimääräisen määrärahan, jota paitsi Keisarillinen Senaatti on määrännyt että muun laitokseen tarvittavan erityisen kaluston hankkiminen on Vankeinhoitohallituksen kautta jätettävä vankilanviranomaisten tehtäväksi.

Viime lukuvuoden määrärahaan lämpöä, valaistusta ja sekamenoja varten syntyneen vajauksen täyttämiseksi on Keisarillinen Senaatti, Kirkollisasiain-toimituskunnan kirjelmän mukaan tammikuun 27 p:ltä 1896, myöntänyt 296: 50 *Smk.*:n suuruisen ylimääräisen määrärahan.

Laitos on lukuvuoden aikana ollut sijoitettuna kauppias Kiurun perillisten omistamaan taloon n:o 17 Aleksanterinkadun varrella. Vuokrasumma koulu- ja asumalaitoshuoneistosta on ollut *Smk.* 2,200.

Kouluneuvoston jäseninä ovat edelleenkin olleet kolleega F. H. Alopæus (puheenjohtajana), rouva A. Åkesson ja tuomari M. Lagerstam.

Kuopion kuuromykkäkoulu.

Koulu on lukuvuonna 1895—1896 toiminut 7:llä ylenevällä luokalla, joissa yhteensä on ollut oppilaita 92.

Koulun asumalaitoksessa on ollut 30 sisäoppilasta.

Koulun johtajana on ollut johtaja K. Killinen. Vakinaiseen virkaan on nimitetty opettajatar A. Nyström, jonka Ylihallitus Joulukuun 28 p:nä 1895 määräsi kahden koevuoden aikana olemaan laitoksen opettajattarena.

Koulun vuosirahansääntö on *Smk.* 48,910.

Laitos on ollut sijoitettuna samaan valtion omistamaan taloon kuin tähänkin asti, jota paitsi kouluosastolle tarvittava lisähuoneus on vuokrattu leskirouva I. Herckmanin omistaman, ensimmäisessä kaupunginosassa olevan talon n:o 35 päärakennuksesta. Vuokrasumma on ollut *Smk.* 1,300.

Koulun voimisteluharjoituksia varten on Vapaaehtoisen Palokunnan talossa oleva voimistelusalali vuokrattu 150 *Smk.*:n suuruisesta vuokrasummasta.

Kirkollisasiain-toimituskunnan kirjelmän mukaan heinäkuun 29 p:ltä 1896 on Teidän Keisarillinen Majesteettinne armossa myöntänyt yleisistä va-

roista käytettäväksi *Smc.* 218,700 oman täydellisen huoneiston rakentamiseen koulua ja asumalaitosta varten sekä antanut määräyksen Yleisten rakennusten Ylihallitukselle teettää tämä työ vahvistettujen piirustuksien mukaan.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet piirilääkäri Z. Walmari (puheenjohtajana), lehtori E. Winter, kauppias I. Löf, rouva Jenny Therman sekä neiti Benedikta Stenius.

Jyväskylän kuuromykkäkoulu.

Kun Teidän Keisarillinen Majesteettinne armollisella kirjeellä heinäkuun 18 p:ltä 1895 oli valtuuttanut Keisarillisen Senaatin tutkittuaan vuotuisesti esiintyvää tarvetta myöntämään rinnakkaisosastojen perustamista laitokseen, kuitenkin korkeintaan viiden lähinnä seuraavan lukuvuoden aikana, ja kun Keisarillinen Senaatti tämän mukaan on vahvistanut lukuvuoden 1895–1896 vuosirahansäännöt, niin on koulu äskenmainitun lukuvuoden aikana ollut jaettuna kahteen rinnakkaisosastoon, kumpikin kaksiluokkaisena, joissa yhteensä on ollut oppilaita 60.

Laitoksen johtajana on ollut pastori E. Luoma paitsi Syyskuun 1 p:n ja Marraskuun 15 p:än 1895 välisenä aikana, jolloin pastori Luoma on nauttinut virkavapautta ollessaan opintomatalla ulkomaan kuuromykkäinlaitoksissa. Virkaa on tämän virkavapauden aikana, Ylihallituksen määräyksen mukaan Elok. 28 p:ltä 1895, toimittanut opettajatar, rouva H. Luoma.

Vuosirahansääntö tälle lukuvuodelle on *Smc.* 29,810.

Laitos on tämän lukuvuoden ollut sijoitettuna talonomistaja F. H. Öhmannin taloon n:o 100 Satama- ja Vallikadun kulmassa. Vuokrasumma on ollut 2,400 *Smc.*

Helmikuun 12 p:nä 1896 jätti Kirkollisasiain-toimituskunta Ylihallituksen tehtäväksi pitää huolta siitä, että se rakennus, joka sijaitsee Suomen koulu-rahastolle kuuluvassa lyseon talossa ja joka tähän asti on ollut vnokrattuna yksityisille henkilöille, samoilla ehdoilla, kuin tähänkin asti ovat olleet voimassa, tulevan lukuvuoden alusta vuokrattaisiin Jyväskylän kuuromykkäkoululle ja käytettäisiin Ylihallituksen ehdottamalla tavalla.

Laitokseen tarvittavan kaluston ostamista varten on Keisarillinen Senaatti, Kirkollisasiain-toimimetuskuunnan kirjelmän mukaan kesäkuun 27 p:ltä 1896 myöntänyt 444: 75 *Smc.*:n suuruisen ylimääräisen määrärahan, jota paitsi Keisarillinen Senaatti on määrännyt, että muun laitokseen tarvittavan erityisen kaluston hankkiminen on Vankeinhoitohallituksen kautta jätettävä vankeilanviranomaisten tehtäväksi.

Kouluneuvoston jäseniksi on kutsuttu lyseon lehtori J. Hedberg (puheenjohtaja), seminaarinjohtajatar A. Lilius, tohtori E. Nilsson, raatimies Joh. Castrén ja kirkkoherra F. E. Cleve.

Pietarsaaren kuuromykkäkoulu.

Suomenkielisestä osastosta oli lukuvuoden alussa jälellä yksi luokka, jossa oli 4 oppilasta, jotka kaikki lukuvuoden päättyessä laskettiin H. P. Ehtoolliselle ja päästettiin opistosta.

Ruotsinkielinen osasto on ollut jaettuna kolmeen eri luokkaan, joissa oppilaita on ollut kaikkiaan 23. Koulun koko oppilasmäärä on siis ollut 27.

Koulun johtajattarena on ollut neiti A. Heikel. Vakinaiseen virkaan koulussa on päässyt v. t. opettaja P. Stade, jonka Ylihallitus kesäkuun 20 p:nä 1896 määräsi kahden koevuoden aikana olemaan laitoksen opettajana.

Vuosimenoarvio tälle lukuvuodelle on *Smf.* 18,200.

Koulu ja asumalaitos on ollut sijoitettuna samaan valtion omistamaan taloon kuin ennenkin.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet pormestari J. Forsén, kolleega J. A. Bergman ja pastori J. Arvonon.

Helsingin sokeainopisto.

Keisarillisen Senaatin kesäkuun 30 p:nä 1892 lähettämässä kirjelmässä olevan määräyksen johdosta ei laitoksen uudestaan järjestämistä täydelliseksi sokeakouluksi ole lukuvuoden aikana voitu toimeenpanna. Koulun toimintaa on pääasiallisesti jatkettu saman työjärjestyksen mukaan kuin lähinnä edellisinäkin vuosina.

Oppilasmäärä, joka laitoksessa on ollut 34, on ollut jaettuna kahteen valmistavaan ja kahteen koululuokkaan sekä yhteen työosastoon. Opetuskielenä oli 19 oppilaalla suomen- ja 15 oppilaalla ruotsinkieli.

Laitoksen johtajattarena on ollut neiti H. Ingman.

Vuosimenoarvio tälle lukuvuodelle on *Smf.* 34,908.

Viime lukuvuoden määrärahaan puita, valaistusta ja sekamenoja varten syntyneen vajauksen täyttämiseksi on Kirkollisasiaintoimituskunnan kirjelmän mukaan tammik. 29 p:ltä 1896 myönnetty *Smf.* 973: 44.

Laitos on edelleenkin ollut sijoitettuna taloon n:o 5 Maneesinkadun varrella, jota paitsi yhdelle osalle asumalaitosta on vuokrattu erityinen huoneisto. Vuokrasumma koulun kummastakin huoneistosta on yhteensä ollut *Smf.* 6,300.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet toimistonjohtaja C. B. Federley (puheenjohtajana), dosentti, tohtori A. E. Nordman, vapaaherratar E. Palmén, neiti R. Heikel ja neiti V. Lagus.

Kuopion sokeakoulu.

Laitoksessa, joka lukuvuoden alussa voitiin täydellisesti järjestää armollisessa julistuksessa kesäkuun 30 p:nä 1892 annettujen määräysten mukaan, on ollut 46 oppilasta.

Laitoksen johtajan virkaa on Ylihallituksen Toukokuun 31 p:nä antaman määräyksen mukaan toimittanut opettajakandidaatti, pastori K. Lyytikäinen, jonka myöskin Keisarillinen Senaatti lokakuun 30 p:nä 1895 nimitti ja määräsi laitoksen johtajaksi kesäkuun 1 p:stä 1896. Valtakirjan ovat huhtikuun 8 p:nä 1896 Ylihallitukselta saaneet koevuosille määrätty asumalaitoksen johtajatar neiti A. Petander sekä opettajattaret Aina Petander ja I. Lyytikäinen.

Vuosimenoarvio tälle lukuvuodelle on *Smf.* 42,070.

Poikaosaston asumalaitoksen sekä käsityöhuoneistojen siistimistöihin, joiden huoneistojen sisäiset korjaustyöt ovat vuokrasopimuksen mukaan valtion kustannuksella tehtävät, on Kirkollisasiain-toimituskunta maaliskuun 30 p:nä 1895 ja huhtikuun 25 p:nä 1896 myöntänyt *Smf.* 200 ja 350.

Koulu ja asumalaitos ovat olleet sijoitettuna samoihin yksityisen henkilön omistamiin huoneistoihin kuin edellisinäkin lukuvuosina. Vuokrasumma on ollut *Smf.* 5,900.

Laitoksen omien rakennusten paikaksi on Keisarillinen Senaatti hyväksynyt ja vastaanottanut erään kaupungin tarjooman alueen, joka sijaitsee kaupungin ulkopuolella n. k. Flobergin puistossa.

Kouluneuvoston jäseninä ovat olleet linnan- ja sairaalanlääkäri Z. Walmari (puheenjohtajana), lehtori E. Winter, kauppias S. Lindqvist, rouva I. Therman ja neiti B. Stenius.

III. Yksityiset laitokset.

Perttulan kasvatuslaitos aistiviallisia lapsia varten.

Kun filosofianmaisteri Edvin L. Hedman oli Teidän Keisarilliselta Majesteetiltänne alamaisesti anonut, että hänelle myönnettäisiin joko 110,000 tahi 93,000 markan suuruinen koroton laina hänen ylläpitämänsä Vanajan pitäjän Miemolan kylän Perttulan tilalla sijaitsevan aistiviallisten lasten kasva-

tus- ja opetuslaitoksen laajentamiseksi sekä sitä varten tarvittavien uutis- ja lisärakennusten kustantamiseksi, niin on Teidän Keisarillinen Majesteettinne Keisarillisen Senaatin tekemän alamaisen esityksen johdosta katsonut tarpeellisen huolenpidon laitoksen olemassa olosta vaativan, että Perttulan tila valtiolle lunastettaisiin sekä sentähden, Ylihallitukselle syyskuun 12 p:nä 1895 lähettämän armollisen kirjeen mukaan myöntänyt, että yleisistä varoista on käytettävä *Smk.* 110,000 Perttulan $\frac{7}{24}$ manttaalin suuruisen verotilan ostamiseen ja tarvittavien uutis- ja lisärakennusten rakennuttamiseen sekä Juppalan tilalla sijaitsevan, Rauhala nimisen huvilan ostamiseen ynnä sen ympärillä olevan maa-alueen vuokraoikeuden lunastamiseen. Tämän johdosta on se 3,000 *Smk.*:n suuruinen määräraha, jota filosofian maisteri E. L. Hedman Keisarillisen Senaatin lokakuun 17 p:nä 1894 tekemän päätöksen mukaan on saanut nauttia vuokrahinnaksi laitoksen huoneustosta, siitä päivästä lukien peruutettu, jolloin Perttulan tila tuli valtion omaisuudeksi.

Armollisella kirjeellä syysk. 12 p:ltä 1895 on Teidän Keisarillinen Majesteettinne vakuuttanut laitoksen johtajalle, asumalaitoksen johtajattarelle ja muille tiedollista opetusta toimittaville sekä vakinaisille että koevuosille määrättyille opettajattarille ynnä myöskin käsityönopettajattarelle oikeuden saada palkankorotusta ja eläkettä samojen perusteiden mukaan, kuin valtion kuuromykkä- ja sokeakoulujen johtajille, opettajille ja opettajattarille kesäkuun 30 p:nä 1892 annetun armollisen julistuksen XVI kohdassa on vahvistettu, sekä arvion mukaan seuraavat pohjapalkat, nimittäin: johtaja 4,000 markkaa, asumalaitoksen johtajatar sekä tiedollista opetusta toimittavat opettajattaret 1,600 markkaa ja käsityönopettajatar 1,200 markkaa, kuitenkin sillä ehdolla että opettajatarvirkoihin kuuluu vähintään 28 tunnin opetusvelvollisuus viikossa.

Helmikuun 4 p:nä 1896 on Keisarillinen Senaatti, Kirkollisasiain-toimituskunnan kirjelmän mukaan maaliskuun 15 p:ltä samana vuonna hyväksynyt valtion ja filosofianmaisteri E. L. Hedmanin välisen sopimuksen, koskeva Perttulan tilan sekä maisteri Hedmanin mainitulle tilalle perustaman laitoksen hoitoa, joka mainittu sopimus kuuluu seuraavasti:

»Sittenkuin omistusoikeus Perttulan tilaan Wanajan pitäjässä sekä vuokraoikeus sen vieressä olevaan, Juppalan tilalle kuuluvaan maa-alueeseen, ynnä omistusoikeus tälle alueelle rakennettuun Rauhalan huvilaan, oston kautta marraskuun 1 p:nä 1895 on siirtynyt valtiolle ja sittenkuin Keisarillinen Senaatti, Hänen Keisarillisen Majesteettinsa siihen antamalla armollisella luvalla, on määrännyt että mainittu tila ja huvila ovat käytettävät ja hoidettavat tilalla ylläpidetyn yksityisen aistiviallisten lasten kasvatus- ja opetuslaitoksen hyväksi ja että tarpeelliset uutis- ja lisärakennukset ovat tarkoitukseen myön-

netyillä varoilla tilalla ja huvilassa suoritettavat sanotun laitoksen tarpeiksi ja sen laajentamiseksi siihen määrään, että siihen valmistetaan tila viidellekymmenelle oppilaalle, on Keisarillinen Senaatti tilan hoidosta ja laitoksen ylläpitämiseksi yleisistä varoista myönnetystä enintään 37,000 markan vuotuisesta valtioavusta vahvistanut m. m. seuraavat ehdot ja määräykset:

1:o. Perttulan tila ja Rauhalan huvila niihin kuuluvine rakennuksineen ja maineen uskotaan ja luovutetaan maisteri Hedmanin viljeltäviksi ja käytettäviksi aluksi kymmenenä vuotena, lukien tammikuun 1 p:stä 1896, ollen maisteri Hedmanin velvollisuutena suorittaa tilan ja huvila-alueen verot ja rasitukset, minkälaisia ovatkin; hyvin hoitaa ja viljellä niitten maita; asiaan kuuluvasti ja vastuullisessa kunnossa ylläpitää kaikki maanviljelykseen tarvittavat talonrakennukset ja ulkokuoneet, aidat ja ojat, jossa tarkoituksessa mainitut huoneet ja rakennukset ovat maisteri Hedmanin pidettävät palovakuutettuina; sekä hoitaa ja sääliä metsää ja käyttää sitä sen jaoituksen ja taloussuunnitelman mukaan, joka Metsänhoitohallituksen toimesta sen käyttämistä varten valmistetaan; ja on lähtö- ja tulokatselmus yllämainitussa tarkoituksessa niin pian kuin mahdollista tilalla toimitettava, sekä siinä huomautetut puutteellisuudet maanviljelykseen tarvittavissa talousrakennuksissa ja ulkokuoneissa valtion kustannuksella korjattavat.

2:o. Uutisrakennukset ja tarpeellisen suuremman vuotuiskorjaukseen laitoksen tarvitsemissa rakennuksissa suorittaa valtio, joka myös vastaa niitten palovakuutuksesta. Pienemmät korjaukset näissä rakennuksissa suorittaa sitä vastoin maisteri Hedman, jonka velvollisuus myöskin on pitää huoli palovakuutuksesta ja muusta laitoksen rakennusten hoidosta ja siitä alla mainitulle valtuustolle jättää lasku ja tili.

3:o. Muuta vuokramaksua tilasta ei tapahdu kuin että 400 markkaa, johon tilan vuosisadon säästö on laskettu nousevan, vuosittain lasketaan ja käytetään laitoksen ylläpitokustannusten suorittamiseen, kuin myöskin että maisteri Hedman on entiselle talouden hoitajattarelle Kristina Sundmanille talossa annettava elinkautinen asunto ja elanto, jonka tähden hänen elatukseensa tarvittava määräraha on merkitty alla olevaan, 4:nteen kohtaan otettuun ja laitoksen valtioavun määräämisen perusteeksi säädettyy menoarvioon.

4:o. Seuraavaa menosääntöä on maisteri Hedmanin noudattaminen laitoista varten sitten kuin se on laajennettu ottamaan vastaan 50 oppilasta, nimittäin:

Johtaja, paitse vapaita huoneita ja lämpöä, palkkaa	<i>Smf.</i>	4,000: —
Johtajatar, palkkaa, ...	<i>Smf.</i>	1,600: —
» korvausta vapaasta ruoasta	»	250: —
»	»	1,850: —
5 opettajatarta, palkkaa à 1,600 <i>Smf.</i>	»	8,000: —
1 käsityönohjaajatar, palkkaa	»	1,200: —
Vuokratuloja 6 opettajattarelle à 300 <i>Smf.</i>	»	1,800: —
Armollisen kirjeen mukaan syyskuun 12 p:ltä 1895 heti maksettava palkankorotusta 10 % johtajalle, johtajattarelle ja kahdelle opettajattarelle	»	880: —
Määräraha käsityöopetusta ja maanviljelystöitten ohjausta varten	»	1,500: —
14 henkeä hoitajia ja palvelusväkeä, palkkausta	»	3,000: —
Ruoka 65 hengelle à 200 <i>Smf.</i>	»	13,000: —
Vaatetus 50 oppilaille à 40 <i>Smf.</i>	»	2,000: —
Lämmitykseen ja valaistukseen sekä vedenkantoon	»	4,000: —
Tarpeita pesuun, kylpyihin ja luuttuamiseen	»	700: —
Opetus- ja työkalusto sekä kirjasto	»	575: —
Lääkärin palkkio	»	500: —
Lääkkeet ja sairaanhoito	»	375: —
Laitoksen huone- ja talouskalujen sekä muun kaluston korjaus	»	1,500: —
Sekamenoja: pienempiä korjauksia rakennuksissa, kaluston palovakuutus, kirjevaihto y. m.	»	1,600: —
	<i>Smf.</i>	<u>46,480: —</u>

Vuoden 1896 alusta, ja niin kauan kunnes laitoksen edellä mainittu laajennus on tapahtunut, määrää vuosirahansäännön alla mainittava valiokunta samoilla perusteilla, mutta sellaisella vähennyksellä, jonka pienempi oppilasluku aiheuttaa.

5:o. Oppilaitokseen otetaan oppilaisiksi ainoastaan sellaisia kuudesta viintentoista vuotta vanhoja oppilaita, joiden voidaan katsoa kykenevän ottamaan vastaan kasvatusta tai opetusta ja joissa ei ole varsinaista mielenvikaa eikä tarttuvaa tautia. Oppilasta, joka kaksivuotisena koetusaikana on osottaunut kykenemättömäksi vastaan ottamaan kasvatusta tai joka siinä ei enää voi edistyä, ei saa sen kauemmin pitää laitoksessa. Jos maisteri Hedman ottaa vastaan tai pitää ainoastaan hoidossaan sellaisia lapsia, jotka edellisen mukaisesti eivät vastaa laitoksen tarkoitusta, ei näitten lasten lukumäärää saa ottaa lukuun valtioavun suuruutta määrättäessä.

6:o. Vuosimaksuna laitoksen oppilailta saa maisteri Hedman kantaa enintään 500 markkaa kultakin, joka maksu kuitenkin varattomilta oppilailta, alla mainittavan valiokunnan harkinnan mukaan, maisteri Hedmanin esityksestä ja ehdotuksesta, voidaan alentaa siihen määrään, ettei ketään laitoksesta eroteta eikä estetä laitokseen pääsemästä sentähden, että hän on kykenemätön suorittamaan koko maksua tai osaa siitä, sekä vaariin ottaen, että vuosimaksut mikäli mahdollista nousevat keskimäärin 240 markkaan kultakin oppilaalta.

7:o. Laitoksen ylläpitämistä varten maisteri Hedman nauttii, oppilasmaksujen ja maanviljelystilan säästyneitten tulojen lisäksi, apua yleisistä varoista, jonka avun suuruuden, maisteri Hedmanin Kirkollisasiain-Toimituskunnalle tehtävästä anomuksesta, alla mainittava valiokunta kutakin vuotta varten erityisesti määrää edellä olevan menosäännön johdolla ja määrätään se etukäteen kultakin neljännekseltä hänelle maksettavaksi.

8:o. Koululaitoksen Ylihallituksen asiana on valvoa laitoksen toimintaa sillä tavalla kuin armollinen asetus huhtikuun 7 p:ltä 1856, koskeva yksityisten oppilaitosten' asettamista hallituksen valvonnan alaiseksi, sekä 10 §:n 4 kohta armollisessa asetuksessa marraskuun 24 p:ltä 1869, Koululaitoksen Ylihallituksen perustamisesta ja sen kanssa yhteydessä olevista muutoksista oppilaitosten tarkastamisessa, siitä tarkemmin säättävät. Siinä tarkoituksessa maisteri Hedmanin tulee helmikuussa kunakin vuonna Ylihallitukselle, antaa täydellinen kertomus laitoksen toiminnasta ja hoidosta edellisen vuoden kuudessa, johon kertomukseen on liitettävä asianomaisen lääkärin selonteko oppilasten terveydentilasta ja laitoksen terveydellisistä oloista.

9:o. Valiokunta, johon kuuluvat Keisarillisen Senaatin Talous-Osaston varapuheenjohtaja, Kirkollisasiain- ja Siviilitoimituskuntain päälliköt sekä kansakoulujen Ylitarkastaja mainitussa Ylihallituksessa, on velvollinen lähinnä valvomaan laitoksen toimintaa; vahvistaa virkoihinsa uudet opettajattaret; määrätä oppilasmaksujen suuruus ja vapaapaikkojen jako sekä laitoksen talouteen ja ylläpitoon määrättyjen varojen hoito, ja valvoa laitoksen rahastoja; ja on Kirkollisasiain-Toimituskunnan asia esittää ja saattaa täytäntöön laitosta koskevat asiat.

10:o. Laitokselle valitsee edellä mainittu valiokunta kouluneuvostoksi kolme paikkakunnalla asuvaa asiantuntevaa henkilöä olemaan johtajan apuna neuvoilla ja tiedonannoilla laitoksen hoidossa ja huoltamisessa sekä opetuksessa.

11:o. Maisteri Hedman laitoksen omistajana ja johtajana on velvollinen hankkimaan ja auttavassa tilassa ylläpitämään laitoksessa tarvittavat huonekalut, talouskapineet ja muun kaluston sekä opetus ja työkaluston, laitokselle ottamaan lääkärin sekä opettajiston ja palvelusväkeä ja heidän kanssansa

sopia heidän palkka- ja muista eduistaan ynnä heidän velvollisuuksistaan, ottaen kuitenkin varteen että opettajattarien palkkaetuja ei saa määrätä alhaisemmiksi kuin yllä olevaan menosääntöön otetut määrät ja että heille on valmistettava vapautta kahdeksana viikkona kunakin vuonna. Mainitun vapauden lisäksi on maisteri Hedman oikeutettu tarpeen tullen myöntämään opettajistolle vapautta enintään 14 päiväksi erälleen, kuitenkin sillä ehdolla että oppilasten kouluvuosi ei saa olla 41 viikkoa lyhyempi.»

Oppilasmäärä oli lukuvuoden kuluessa 37, 19 poikaa ja 18 tyttöä.

Laitoksen johtaja on toimittanut säännönmukaisen vuosikertomuksen jonka Ylihallitus on lähettänyt Keisarilliselle Senaatille.

* * *

Tähän liitetään vielä alamaissimmasti muutamia tilastollisia tauluja lukuvuodelta 1895—1896, jotka ovat valmistetut asianomaisten laitoksien johtajien Kirkollisasiain-toimituskunnan helmikuun 19 p:nä 1895 lähettämässä kirjelmässä olevien määräysten mukaisesti antamien ilmoitusten pohjalle.

Helsingissä heinäkuun 31 p:nä 1897.

Viran puolesta:

Valter Forsius.

I. Opettajien ja opettajattarien lukumäärä Suomen kuuromykkä- ja sokeakouluissa lukuvuonna 1895 - 96.

Koulun laatu.	Koulu- paikka.	Opetus- metodi.	Opetus- kieli.	Opettajien ja opettajattarien lukumäärä.									Kaikki yhteensä.
				Vakinaisia ja koetteeksi määrättyjä.			Virkaatekeviä ja apulaisia.			Tuntiopettajia, käsityöopettajia.			
				Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	Miehiä.	Naisia.	Yhteensä.	
A. Kuuromykkäkouluja.													
Kuuromykkäkoulu	Porvoo	kirjoitus- puhe-	ruots. ja suomi	—	—	—	1	2	3	—	3	3	6
kirjoituskoulu			ruotsi	—	2	2	—	—	—	1	4	5	7
Kuuromykkäin oppilaitos	Turku	kirj.- ja viittaus-	ruots. ja suomi	1	2	3	1	5	6	4	1	5	14
Kuuromykkäkoulu	Turku	puhe-	suomi	—	3	3	—	1	1	2	2	4	8
Kuuromykkäkoulu	Mikkeli	kirjoitus-	suomi	—	2	2	1	—	1	1	3	4	7
Kuuromykkäkoulu	Kuopio	puhe-	suomi	2	5	7	1	1	2	—	1	1	10
Kuuromykkäkoulu	Jyväskylä	viittaus-	suomi	1	1	2	1	1	2	2	2	4	8
Kuuromykkäkoulu	Pietarsaari	kirj.- ja viittaus-	ruotsi	—	1	1	2	1	3	3	4	7	11
B. Sokeakouluja.													
Sokeakoulu	Helsinki	—	ruots. ja suomi	—	3	3	—	1	1	2	4	6	10
Sokeakoulu	Kuopio	—	suomi	1	3	4	1	—	1	3	5	8	13

II. Kunkin opettajan ja opettajattaren osalle tulevien viikkotuntien

Koulun laatu.	Koulupaikka.	Osaston luokkien luku.
A. Kuuromykkäkouluja.		
Kuuromykkäkoulu { kirjoituskoulu	Porvoo	2
{ puhekoulu		
Kuuromykkäin oppilaitos	Turku	8
Kuuromykkäkoulu	Turku	4
Kuuromykkäkoulu	Mikkeli	3
Kuuromykkäkoulu	Kuopio	7
Kuuromykkäkoulu	Jyväskylä	4
Kuuromykkäkoulu	Pietarsaari	4
B. Sokeakouluja.		
Sokeakoulu	Helsinki	5
Sokeakoulu	Kuopio	5

luku kuuromykkä- ja sokeakouluissa lukuvuonna 1895—96.

Opetustuntia viikossa, joita hoitaa:												
Johtaja tai johtajatar.		Asumalaitoksen johtajatar.		Vakinainen, koetteeksi määrätty, apulais- tai virkaa toimittava opettaja ja opettajatar.			Käsityö- sekä tuntiopettaja ja opettajattaria.			Yhteensä viikkotuntia.		Koko summa.
Lukunainetta.	Harjoitusaineita.	Lukunainetta.	Harjoitusaineita.	Opettajien lukunäköä.	Lukunainetta.	Harjoitusaineita.	Opettajien lukunäköä.	Lukunainetta.	Harjoitusaineita.	Lukunainetta.	Harjoitusaineita.	
13	—	—	—	2	44	4	3	—	26	57	30	87
6	—	20	—	1	26	4	4	—	34	52	38	90
16	—	—	—	8	224	16	5	—	63	240	79	319
4	—	—	—	4	103	17	3	—	28	107	45	152
22	—	20	—	1	24	5	4	4	37	70	42	112
12	—	18	—	7	156	44 ^{1/2}	1	—	25	186	69 ^{1/2}	255 ^{1/2}
18	—	—	—	3	78	14	4	—	60	96	74	170
6	—	—	—	3	60	8	7	16	55	82	63	145
19	—	—	—	3	89	—	6	31	81	139	81	220
12	—	—	21	3	71	5	8	7	102	90	128	218

III. Viikkotuntia kussakin luku- ja harjoitusaineessa kuuromykkä- ja sokeakouluissa lukuvuonna
1895—96.

Koulun laatu.	Koulu- paikka.	Luokka tai vuosiosasto.	Luku- ja harjoitusaineita.													Yhteensä.			
			Eröbel'in laululetkkejä.	Uskonto ja tekstinselitys.	Äidinkieli.	Laskento.	Mittausoppi ja kirjantpito.	Maantiede.	Historia.	Luonnontiede.	Havainto-opetus.	Kannokirjoitus.	Voimistelu.	Kaavailu.	Piirustus.		Laulu.	Soitanto.	Käsityöt ja ammatit.
A. Kuuromykkäkouluja.																			
Kuuromykkäkoulu	Kirjoitus- puhe . . .	Porvoo	I. Kirjoituskou- lun ruotsink. suomenk.	6	12	6	—	2	—	2	—	2	6	—	—	—	10	46	
			II. Puhekoulun II vuosiosasto	6	12	6	—	2	—	2	—	2	6	—	—	—	—	10	46
			IV vuosios.	—	22	4	—	—	—	—	—	—	2	6	—	—	—	10	44
			ruots. puhel.	3	17	6	—	—	—	—	—	—	2	6	—	2	—	10	46
Kuuromykkäin oppilaitos	Turku	}	I yli-ikäisille	3	19	4	—	2	—	2	—	—	1	—	2	—	17 (8)	50 (41)	
			II sam.	4	20	4	—	—	—	—	—	2	1	—	2	—	—	17 (8)	50 (41)
			III sam.	6	14	4	—	2	—	2	—	—	2	1	—	2	—	17 (8)	50 (41)
			III	8	14	4	—	2	—	2	—	—	1	—	2	—	—	17 (8)	50 (41)
			IV B	6	18	4	—	2	—	—	—	—	1	—	2	—	—	17 (8)	50 (41)
			IV A ²	8	8	4	—	4	4	2	—	—	1	—	2	—	—	8	41
			IV A ¹	6	10	4	—	4	4	2	—	—	1	—	2	—	—	8	41
Kuuromykkäkoulu	Turku	}	I	—	23	2	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	6	36	
			II	—	21	4	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	6	36
			III	—	4	20	4	—	—	—	—	—	1	3	—	2	—	6	40
			IV	—	6	16	5	—	2	—	—	—	—	3	—	2	—	6	40

Kuuromykkäkoulu	Mikkeli	I	—	—	19	3	—	—	—	—	—	2	3	—	1	—	—	10(3)	—	
		II	—	4	16	4	—	—	—	—	—	—	3	3	—	1	—	—	7(6)	—
		III	—	4	17	3	—	—	—	—	—	—	3	3	—	1	—	—	7(3)	—
Kuuromykkäkoulu	Kuopio	I	—	—	24	1	—	—	—	—	—	1	2	—	1	—	—	5(8)	34(54)	
		II	—	1	20	4	—	—	—	—	—	1	2	—	1 ^{1/2}	—	—	5(9)	34 ^{1/2} (38 ^{1/2})	
		III	—	1	20	5	—	—	—	—	—	1	2	—	2	—	—	7(8)	38(39)	
		IV	—	3	14	5	—	1	—	—	—	2	2	—	2	—	—	7(8)	36(37)	
		V	—	5	18	4	—	1	—	—	—	—	2	—	2	—	—	8(7)	40(39)	
		VI	—	6	15	5	—	2	—	2	—	—	2	—	2	—	—	8(7)	42(41)	
		VII	—	6	12	5	—	2	1	2	—	—	2	—	2	—	—	6(9)	38(41)	
Kuuromykkäkoulu	Jyväskylä	I B	—	3 ^{1/2}	17	3	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	14	42 ^{1/2}	
		I A	—	3 ^{1/2}	17	3	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	—	14	42 ^{1/2}	
		II B	—	4 ^{1/2}	15	3	—	1	—	1	—	—	3	—	1	—	—	14	42 ^{1/2}	
Kuuromykkäkoulu	Pietarsaari	II A	—	4 ^{1/2}	15	3	—	1	—	1	—	—	3	—	1	—	—	14	42 ^{1/2}	
		I	—	6	15	3	—	2	—	2	—	2	4	—	2	—	—	12 ^{1/2}	48 ^{1/2}	
		II	—	6	16	3	—	1	—	2	—	2	4	—	2	—	—	12 ^{1/2}	48 ^{1/2}	
		III	—	6	14	3	—	2	1	2	—	2	4	—	2	—	—	12 ^{1/2}	48 ^{1/2}	
		suom. osasto	—	6	14	3	—	2	1	2	—	2	4	—	2	—	—	12 ^{1/2}	48 ^{1/2}	
B. Sokeakouluja.																				
Sokeakoulu	Helsinki	I Valmist.	6	3	10	6	—	—	—	—	6	—	3	2	—	2	—	10	48	
		II Valmist.	6	3	10	5	—	—	—	—	3	—	3	2	—	2	—	14	48	
		II	—	4	10	4	—	3	3	2	—	—	2	2	—	2	—	20	52	
		III	—	4	10	2	1	3	3	2	—	—	2	—	—	2	—	24	53	
		Työosasto	—	2	3	1	1 + 1	2	1	1	—	2	2	—	—	2	—	35	53	
Sokeakoulu	Kuopio	Valmistava	—	5	8	4	—	—	—	—	3	—	4	2	—	3	—	8	37	
		I	—	6	6	4	—	2	—	—	3	3	4	2	—	3	—	16 ^{1/2}	49 ^{1/2}	
		II	—	5	5	3	1	3	3	2	—	2	4	—	—	3	—	19	50	
		III	—	2	2	2	—	1	2	1	—	2	4	—	—	3	—	31	50	
		IV	—	1	1	1	—	1	—	1	—	2	4	—	—	—	37	51		

Muist. Missä kaksi lukua on samassa sarakkeessa, tarkoittaa edellinen mies- ja jällempi naisoppilaita.

IV. Kuuromykkä- ja sokeakoulujen vuosimäärärahat ja tulot, menot opetukseen, vuonna

Koulun laatu.	Koulu- paikka.	Tuloja lukuvuoden kuluessa.										Yhteensä tuloja lukuvuoden kuluessa. 1) ja 2)	
		Koulun määrärahat valtion varoista. 1)		Lukuvuoden kuluessa kertyneitä korkoja.		Lukuvuoden kuluessa kertyneitä lahjoja, tes- tamenttia, myytyjä op- pilasten töitä y. m.		Kannettuja oppilas- maksuja vaatekuksesta.		Lukuvuoden kuluessa kertyneitä lahjoja, tes- tamenttia, myytyjä op- pilasten töitä y. m.			
		Smg.	7ml	Smg.	7ml	Smg.	7ml	Smg.	7ml	Smg.	7ml		
A. Kuuromykkäkouluja.													
Kuuromykkäkoulu	Porvoo	21,100	—	1,281	15	699	90	—	—	23,081	05		
Kuuromykkäin oppilaitos	Turku	28,020	—	145	03	3,122	68	—	—	31,287	71		
Kuuromykkäkoulu	Turku	25,430	—	291	96	58	90	—	—	25,780	86		
Kuuromykkäkoulu	Mikkeli	20,120	—	—	—	12	—	—	—	20,132	—		
Kuuromykkäkoulu	Kuopio	48,204	—	812	30	99	59	—	—	49,146	29		
Kuuromykkäkoulu	Jyväskylä	27,410	—	—	—	336	15	—	—	27,746	15		
Kuuromykkäkoulu	Pietarsaari	17,636	—	62	99	653	58	62	—	18,415	07		
B. Sokeakouluja.													
Sokeakoulu	Helsinki	28,250	59	1,040	83	1,048	40	872	75	31,212	57		
Sokeakoulu	Kuopio	32,651	57	634	53	5,428	78	1,725	—	40,439	88		

1) Tähän ei ole laskettu kuluja kouluhuoneistosta.

2) Tähän ei ole laskettu oppilasmaksuja, missä ne vähentämättä maksetaan valtiolle.

vaatteukseen, kirjastoon, opetus- ja työkalustoon sekä muuhun kalustoon luku-
1895—96.

Menoja lukuvuoden kuluessa:				Yhteensä menoja luku- vuoden kuluessa.		Lukuvuoden kuluessa kan- nettuja oppilasmaksuja.		Koulun korkea kasvava pät- oma lukuvuoden alussa.		Koulun kirjasto.				Koulun muu kalusto.		Menoja lukuvuoden kuluessa.			
opetukseen, hoitoon y. m.		vaatteukseen.								oppilaille jaettuihin palkintoihin y. m.		Lukuvuoden aikana lisään tulleita kirjoja. Kirjoja lukuvuoden alussa.		Menoja lukuvuoden kuluessa.		Menoja lukuvuoden kuluessa.		Menoja lukuvuoden kuluessa.	
Smg.	7ml	Smg.	7ml							Smg.	7ml	Smg.	7ml	Smg.	7ml	Smg.	7ml	Smg.	7ml
26,093	32	482	94	33	—	26,609	26	3,411	17	27,748	54	—	—	—	—	—	—		
38,641	73	148	75	—	—	38,790	48	7,432	28	2,423	14	—	—	—	—	—	—		
19,544	73	126	80	—	—	19,711	53	3,545	—	4,836	52	63	—	—	—	118	35		
20,912	21	—	—	—	—	20,912	21	2,905	—	766	64	—	—	—	—	—	—		
43,256	10	498	15	—	—	43,754	25	5,505	—	14,749	04	115	8	75	85	115	10		
27,410	—	301	10	135	05	27,846	15	4,240	—	—	—	9	19	108	30	1,329	86		
16,890	16	396	26	—	—	17,286	42	1,936	50	—	—	98	17	61	50	441	95		
29,383	86	1,056	94	559	65	31,000	45	2,165	—	21,000	—	—	—	235	47	1,345	96		
32,933	22	1,730	55	3,107	88	37,771	65	1,465	—	11,146	58	458	25	92	25	2,200	—		

